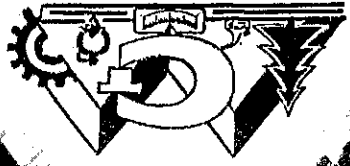

Науково-технічний збірник
Випуск 13
Київ-Ужгород, 1997

ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ І ПРАКТИКА НАУКОВОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ

УКРАЇНСЬКЕ ЦЕНТРАЛЬНЕ І ЗАКАРПАТСЬКЕ ОБЛАСНЕ
ПРАВДЛИВІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ТОВАРИСТВА
ПРИЛАДОБУДУВАЛЬНИКІВ І МЕТРОЛОГІВ
ЗАКАРПАТСЬКЕ ВІДПІЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО
НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ
МЕТРОЛОГІЇ ВИМІРЮВАЛЬНИХ І
УПРАВЛЯЮЧИХ СИСТЕМ НАЦІОНАЛЬНОЇ
УЖГОРОДСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

УКРАЇНСЬКЕ ЦЕНТРАЛЬНЕ І ЗАКАРПАТСЬКЕ ОБЛАСНЕ
ПРАВЛІННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ТОВАРИСТВА
ПРИМІАДОВУДІБНИКІВ І МЕТРОЛОГІВ

ЗАКАРПАТСЬКЕ ВІДПІЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО
НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ
МЕТРОЛОГІЇ ВИМІРЮВАЛЬНИХ І
УПРАВЛЮЮЧИХ СИСТЕМ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМА

УЖГОРОДСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО
РОЗВИТКУ РЕГІОНУ І ПРАКТИКА НАУКОВОГО
ЕКСПЕРИМЕНТУ

Науково-технічний збірник

ВИПУСК
=13=

Київ - Ужгород

1997

АГРАРНА РЕФОРМА І ФЕРМЕРСТВО В ЗАКАРПАТТІ

Д.є.н. Лендел М.А., Шнайдер В.О.

Впродовж останніх років в аграрному секторі України та в області проходить створення і формування селянських (фермерських) господарств. Проте, слід зауважити, що цей процес не набув цілеспрямованого характеру. Новостворені господарства повільно переходять на виробництво товарної продукції. Незважаючи на ряд законодавчих актів що вже діють, відсутня чітка господарсько-правова концепція діяльності фермерських господарств, їх кредитно-фінансового і технічного забезпечення. Не відчувається сприяння розвитку фермерського руху та зростання виробництва в даних господарствах з боку владних структур на місцях. Повільно формується суцільна думка, щодо переваг нових форм господарювання в умовах реформування власності і

утвердження ринкових відносин. Приклад успішного функціонування фермерських господарств, який дореці ніким не узагальнений, не став передумовою нехитрого етапу процесу роздержавлення і приватизації в агропромисловому комплексі області.

Ці та ряд інших об'єктивних та суб'єктивних причин суттєво впливають на формування, становлення і розвиток селянських (фермерських) господарств. Однак, у справі відолуження різноукладного аграрного сектору, фермерські господарства відіграють делатні ватомішу роль. Адже, їх переваги перед іншими суб'єктами аграрного господарювання визначаються рядом обставин.

По-перше, господарство, в якому стрижнем мотивації трудової активності працівників є особистий інтерес, усуває проміжки соціальні ланки між працівником, засобами виробництва і результатами праці. По-друге, за своєю організаційною структурою воно найбільш повно використовує специфіку сільського способу життя, який полягає в локальності-поселенської структури села і єдності на цій основі виробничої, побутової і культурної сфер життєдіяльності селянина. І, по-третє, такий тип господарства створює на виробничій базі як основи життєдіяльності, єдині умови життя, при та інтереси для всіх членів сім'ї, можливість трудового

УДК 726.003.302.9

У збірнику висвітлені окремі проблеми економічного та соціального розвитку Карпатського регіону в умовах ринкових відносин. Розглянуто деякі аспекти управління промисловими підприємствами і агропромисловим комплексом. На конкретних прикладах, взятих з діяльності підприємств регіону, показано роль і значимість системного підходу в їх вирішенні.

Збірник містить також роботу спеціалістів науково-дослідного центру ДНДІ "Система", Ужгородського держуніверситету та інших наукових установ, що відображають сучасний стан прикладних досліджень в області метрології, стандартизації та сертифікації, приладобудування, експериментальної фізики, медицини та екології. Описано деякі прогресивні методи і засоби технічного контролю на виробництві, а також пристрої, що використовуються у медичній практиці діагностики і лікування.

Збірник підготовлений Радою обслуговування НТТ, науковцями ДНДІ "Система", Ужгородського держуніверситету, Інституту електронної фізики Національної Академії наук України.

Наукова Рада: д.є.н. Бойко М.М., к.є.н. Волошук М.Ю., д.м.н. Горзов І.П., к.фіз.н. Гоблик В.В., к.є.н. Дзяків Й.Я., к.т.н. Дулич І.І., д.ф-м.н. Кикинеші О.О., к.т.н. Кучеров Г.В., д.є.н. Лендел М.А., д.є.н. Місюва В.П., к.ф-м.н. Митровці І.М., д.є.н. Пілюш М.І., Попович М.Д., к.є.н. Левича Й.И., д.є.н. Рушак М.Ю., к.є.н. Сабелко О.М., д.ф-м.н. Сабов В.І., Сентіла В.І., д.м.н. Сікаєв І.Т., к.м.н. Торохтін О.М., д.ф-м.н. Шимон Л.Л., д.ф-м.н. Штенік О.Б.

Технічна редакція

Коректори:

Технічне оформлення:

Дулич Є.І., Цицика М.Ю., Крипки З.Е., Сасенко М.І.

Туранський Л.О., Шнайдерський М.М.

Науково-технічний збірник НТТ, випуск 13, 1997р.

втрата картки не є втраченою грошей, вмішених на рахунках банку. Потрібно лише повідомити по телефону банк про втрату картки. Картка блокується і користуватися нею неможливо.

Карточка STB CARD є депетовою мультивалютною. Мультивалютність дозволяє клієнту проводити оплату за товари і послуги і валюти із рахунків, відкритих в банку. Можливість прикрити до картки декількох рахунків в різних валютах дозволяє клієнту оптимально використовувати і розподілити свої кошти. Є два види карток, що відрізняються своїм зовнішнім виглядом і обмеженнями на суму зняття грошей -- Classic і Gold "Золото" - для більш заможних клієнтів/.

Картки випускаються для приватних осіб /особисті і сімейні/ корпоративні.

Таким чином, можна сказати, що на сьогоднішній день платіжна система STB CARD серйозно претендує на звання національної, метою якої є створення глобальної мережі проведення безготівкових розрахунків за допомогою пластикових карток системи STB CARD на території України і країн СНД.

Література:

- Фінансова Україна, №№ 38, 41, 47, Київ 1996 р.
- Українські ділові новини, №№ 42-45, Київ 1996 р.
- Вісник НБУ, №№ 1-4, Київ 1996 р.

РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ДЛЯ ПЕРСПЕКТИВ АКТИВІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Гладичев П.В., к.е.н доцент Давняків Й.Я.

З позиції забезпечення ефективної управлінської діяльності можна виділити декілька головних вимог, які повинні задовільняти фінансові звітність. Вона повинна містити дані, необхідні:

- 1) для проведення аналізу фінансового стану та діяльності підприємства;
 - 2) для прийняття обґрунтованих управлінських рішень в області інвестиційної політики;
 - 3) для оцінки динаміки та перспектив зміни прибутку суб'єкта господарювання;
 - 4) для оцінки наявних ресурсів підприємства, та зміни, що відбуваються з ними, та ефективність їх використання.
- Також вона повинна допомагати у визначенні ознак банкрутства і прийняттю мір по їх усуненню.

Забезпечення цих вимог базується на одному з важливих принципів підготовки фінансової звітності - принципі відповідності вкладеній та затребованій інформації. Суть даного принципу заключається в наступному: бухгалтер, який готує звітні дані, повинен увести собі необхідність та користь для аналізу і прийняття управлінських рішень тих або інших даних, а керівник, як користувач, повинен розуміти, що необхідні для нього дані знаходяться в звіті і тому можуть бути ним затребовані.

Процес прийняття управлінських рішень в більшій мірі мистецтво, ніж наука. Результати аналітичних процедур не є, а в крайньому випадку, не повинні бути єдиним безумовним критерієм для прийняття того або іншого управлінського рішення. Фінансова звітність є джерелом для фінансового аналізу, в основі якого лежить аналіз і управління фінансовими ресурсами суб'єкта господарювання, головним та пріоритетним видам ресурсів.

Для забезпечення повноцінного господарювання підприємства в сучасних умовах управлінському персоналу необхідно насамперед навчитись реально оцінювати фінансовий стан, як свого підприємства так і існуючих та потенційних контрагентів.

Необхідність поєднання формалізованих та неформалізованих процедур в процесі прийняття управлінських рішень накладе певний відбиток, як на порядок підготовки,

так і на саму послідовність процедури аналізу фінансового стану, вони не можуть бути раз і назавжди чітко заданими, а навпаки повинні коректуватися, як по формі так і по суті.

Оцінка фінансового стану може бути виконана із різною ступінню деталізації в залежності від мети аналізу. Однак існуюча фінансова звітність, що друкується в засобах масової інформації або стає доступною для користування із інших джерел є згорнутою і не дозволяє провести більш точний аналіз стану підприємства.

Фінансова звітність дозволяє визначити активність підприємства у попередньому році за допомогою коефіцієнтів ділової активності і прибутковості, та планувати свою діяльність на майбутнє. Ці коефіцієнти можуть бути розраховані так:

$$\text{Коеф. ділов. активн.} = \frac{\text{Виручка від реалізації}}{\text{Підсумок балансу}}$$

Балансовий прибуток

$$\text{Коеф. ефект. використ. фін. ресурсів} = \frac{\text{Підсумок балансу}}{\text{Прибуток після сплати податків}}$$

Складений капітал

$$\text{Коеф. рентаб. статутного капіталу} = \frac{\text{Складений капітал}}{\text{Прибуток після сплати податків}}$$

Дані коефіцієнти представляють собою інтерес, але для акціонерних товариств відкритого та закритого типу, більшого значення набувають коефіцієнти співставлення балансового прибутку з власним капіталом та прибутку після сплати всіх податків з статутним капіталом.

Всі показники необхідно аналізувати в динаміці і в порівнянні з аналогічними періодом попереднього року. Встановити які-небудь норми та нормативи по цих показниках можна тільки з врахуванням галузевих ознак та масштабів підприємства, саме об'єм реалізованої продукції (послуг), вартість основних засобів та інвестицій, Орган показників та довідок дає сигнал про можливу небезпеку - банкрутство та

служить основою для прийняття мір по закріпленню фінансового стану підприємства. За послабленого уятого до економічного аналізу, як на підприємствах, так і в банках, що його кредитують, криється одна з головних причин все більшого числа банкрутств. Це зневаження виявилось і в переїменуванні спеціальності, яка тепер називається "Облік і аудит" замість "Бухгалтерський облік, контроль, економічний аналіз і аудит".

ПЕКИ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ЗАКАРПАТТЯ В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ ДО РИНКОВИХ ВІДНОСИН

К.Є.Н. ПОГОДА О.В., ПОЛІК Т.М., ЦИПКА М.Ю.

Економічна криза, що охопила разом з усією економікою і територію, створила в аграрному секторі досить складні умови. В цьому "лазку" аграрна політика України повинна здійснюватися в економічному, регіональному, структурному, зовнішньоекономічному і екологічному аспектах.

З того ж часу в АПК відбувається досить важкі негативні процеси, які передбачають забезпечення необхідного рівня виробництва. Так, у 1995 р. в порівнянні з середньорічними показниками за 1986-1990 рр. виробництво валової продукції сільського господарства усіх категорій у порівнянних цінах 1983 р. зменшилося на 24,6%, в тому числі рослинництва - на 26% і тваринництва - на 23,6%. Сьогодні основними виробниками сільського господарства в Закарпатській області ставлять особисті підсобні господарства, які дають 83,5% усієї валової продукції сільського господарства, в тому числі 79,3% - рослинництва і 86,8% - тваринництва. За період з 1991 р. по 1995 р. виробництво валової продукції в особистих підсобних господарствах зросло на 46,3%, в тому числі 48,5% - рослинництва і 14,5% - тваринництва, і докельтивних і державних господарствах ці показники зменшились, відповідно, в 3,6; 2,7; 3,7 рази. Отже, економічна політика держави має бути спрямованою на підтримку особистого господарства і його поступове переростання у фермерське з макромальним матеріально-технічним забезпеченням цих господарств.

Таке становище, яке сьогодні склалося в сільському господарстві Закарпаття багатьма причинами, де недостатнє внесення органічних і мінеральних добрив та хімікатів, що викликає деградацію ґрунту - його токсичні його вичащення. Вислідок низької купівельної спроможності сільськогосподарських товаровиробників та неадекватного збалансування ціл, значно зменшилось закупки техніки, паливно-мастильних матеріалів, мінеральних добрив, захисту рослин і тварин. Різке зниження врожайності, в тому числі кормових культур, напруга відшкодування заготовлених кормів, що вплинуло на продуктивність тварин і виробництво тваринницької продукції.

Виробництво /реалізація/ м'яса всіх видів у жодній частині в усіх господарях господарств за період 1990 - 1995 рр. зменшилось на 35,6%.

1. Денел М.А., Швайдер В.О. Аграрна реформа і фермерство в
Закарпатті..... 3

2. Денел М.А., Жуканяч О.М. Проблеми формування і розбудови
прикордонної, митної та сервісної інфраструктур регіону..... 11

3. Митрович І.М. Співробітництво суміжних регіонів в області
освіти і наукових досліджень..... 17

4. Величко О.М. Роль сертифікації в підвищенні якісних показників
продукції в Україні..... 24

5. Попович М.Д., Товт С.С. Значення стандартів і 0-9000 в забезпечен-
ні стабільності показників якості продукції..... 31

6. Сентігал В.І. Організаційно-економічні аспекти підвищення
ефективності виробництва на підприємствах..... 34

7. Дулич І.І., Кучеров Г.В., Карлош Й.Ю. Методи оцінки економіч-
ної ефективності метрологічної служби підприємства..... 40

8. Бойко М.М., Бойко Я.М., Кошляк В.І. Маркетинг - основа від-
творення виробництва в Закарпатті та Україні в цілому..... 49

9. Гоблик В.В. Економічні аспекти розвитку малого підприємництва
на Закарпатті..... 55

10. Стуленьк П.Ю., Чучка І.І., Устич І.І. Стан соціально-економічного
розвитку Угорщини, її експортний потенціал, перспективи
розвитку та співробітництва з Україною..... 61

11. Тришак І.Ю. Проблеми соціального захисту чорнобильців в
Закарпатській області..... 66

12. Добра П.П. Деякі аспекти використання лікувальних факторів
курортів Закарпаття..... 69

13. Ротач І.М. Деякі аспекти реорганізаційного моделювання
діяльності і управління мейнчюної сільському населенню..... 71

14. Терешко І.І. Сфера торгівлі в умовах переходу до
ринкових відносин..... 76

15. Семенко І.П. Історичні аспекти оренди в Угорщині..... 80

16. Стуленьк П.Ю., Устич І.І., Жуканяч О.М. Питання регіональ-
ної економічної ефективності прикордонних територій..... 82

стор.

17. Дяченко В.І., Дяченко І.Б., Лєсьо Ю.В. Класифікація окремих
видів лісових ресурсів лісового господарства..... 86

18. Дяченко В.І., Лєсьо Ю.В., Стрижак Г.Ю. Прикордонно-ресурсний
потенціал продукції незрелого лісового господарства
регіону: параметри та стан використання..... 88

19. Остапчук Ю.А. Місце саморегулювання: світовий досвід і
Україна..... 91

20. Болнар В.Л., Хуланяч В.І. Міжнаціональні відносини в
Закарпатті..... 93

21. Миколова В.П., Соханяч Ф.Ф. Специфіка ринкового регулювання
зайнятості та необхідність її врахування в практиці
господарювання..... 97

22. Сіуш О.Я. Розвиток перспективних напрямків підприємницької
діяльності..... 101

23. Соханяч Ф.Ф. Малий бізнес і проблеми трудовресурсо-
використання..... 106

24. Миколова В.П., Сіуш О.Я. Роль і місце малого бізнесу в
ринковій економіці..... 119

25. Кузьмович В.М. Організаційно-технічні аспекти підвищення
ефективності процесу управління підприємством..... 134

26. Терешко І.І., Тортова й маркетингова діяльність Угорського
товариства Фатекс ТОВ..... 140

27. Пенклер Н.І., Ножкова Г.М., Тонконогова С.С. Методи оцінки
затрат виробництва при розробці стратегії маркетингу..... 143

28. Шинкарь В.А. Вплив міграційних процесів на розвиток ринкових
відносин в Україні..... 147

29. Ножкова Г.М. Модель аудит-аналізу ефективності та продуктив-
ності в умовах інфляції..... 150

30. Попик І.М., Іванова М.М., Іванчо Н.І. Проблеми зайнятості
трудових ресурсів Закарпатської області та шляхи їх вирішення..... 153

31. Іванова М.М., Подоль О.В., Цишка М.Ю. Проблеми реформуван-
ня власності та соціально-економічні наслідки приватизації..... 156

32. Дулич Е.І., Токар Н.М. Менеджмент, як дієвий засіб підвищення
ефективності управління виробництвом..... 160

33. Лєчига Й.И., Чубарь О.Г. Резерви зростаюча прибутку в
хімікопромисловій галузі..... 166

1	Головська Н.В., Дуліча І.І., Дергачов О.І., Кучеров Г.В.	237
2	Кирилюк О.А. Про мінімальні незвідні підгрупи $GL(2, K_p)$	243
3	Пашт В.Ф., Понч М.М., Томіт З.П., Сабоп І.І. Спектральний розподіл потужності випромінювання X^e-CI - лазера	246
4	Вагор Й.С., Мара І.М., Гаргяга-Тот Ф., Бора А.А. Спектробарнік	248
5	Баранник В.Ф., Мажар М.М. Критерії ефективності та їх протиріччів	253
6	Довгань М.М. Діагностичний апаратний базис для опису кореляційного руху електронів у атомі He	256
7	Вагор Й.С., Зиможра І.І. Утворення та аналітичне значення йонних асоціацій в системі цинк (II)-олово (IV)-тіановий барвік-пар	265
8	Сабоп В.І., Метін М.М. Радіаційний розпад K-мезона	271
9	Черпак О.Ю., Лешко І.М., Чупов С.В. Знаходження цілочислових паретівських оптимумів за допомогою лексикографічних відтінань	274
0	Мажар М.М., Поповка І.М. Бататоціллова задача вибору та її розв'язування	276
1	Бондар І.І., Дуліча М.І., Суран В.В., Шимон Л.І. Випин ефекту Штарка на багатопотонну іонізацію атомів S_2 та Ba	281
2	Степ М.В. Про можливість розширенняго тлумачення принципу інерції	283
3	Міня О.І. Модуль електричного поля чучавання робочої суміші № - лазера високого тиску	289
4	Степ М.В. Експериментальні макропоняття в аналітичних проблемно-експериментальних системах	292
5	Немет А.М., Вукстич В.С. Автоматизація досліджень при злиттєвних електронів з йонами	297
6	Окунев О.Г., Паргал О.М., Соколюк І.В., Фрадкин О.М. Збукжєння ізомєрних станів ядер $89 Y, 107, 109 Hg$ в реакції непружкєного розсіювання гама-квантів на ядрах	301
7	Поташук А.М. Направлена рєєнерація кісткової тканини навколо відторгаєного імплантату	304

34	Алмаші О.О., Герхєп М. Соціально-економічні аспекти аграрної політики в Угорщині в період колективізації сільського господарства	171
35	Гап Й.А. Проблеми розвитку освіти в національних школах Закарпаття	175
36	Вакаров В.М. Облік використання фінансового доходу в акціонерних товариствах	178
37	Кубініч Н.Ю., Асаулюк Я.П. Бізнес як система	181
38	Чубарь О.Г. Розподіл прибутку підприємств хлібопекарної промисловості та шпихи його внаслідок налення в умовах формування ринку	185
39	Рушак М.Ю. Проблеми земельної реформи на Україні	190
40	Чучка І.М., Дуліча Е.І., Кузьмович В.М. Маркетинг у міжнародному регіональному співробітництві	194
41	Віран Л.А., Кузьмович В.М. Авторизація пастикєвих крєтєк на Україні	199
42	Галинєц П.В., Даників Й.Я. Роль фінансової звітності для перспектив активізації підприємницької діяльності	203
43	Полодя О.В., Попєк І.М., Цицика М.Ю. Деякі аспекти розвитку сільського господарства Закарпаття в умовах переходу до ринкових відносин	205
44	Тимко І.І. Аудит і ревізія в системі контролю	207
45	Русин Н.П. Угравліський облік як окремє галузь науки бухгалтерського обліку в реформуванні економіки України	210
46	Віран Л.А. Трєсина задача '97: шістькіність, ліквідність, розширення можливостей національної валюти України	213
47	Цицика М.Ю. Відновлення та стабілізація лісопромислового виробництва Закарпаття в умовах ринкової економіки	218
48	Лилип В.В. Основні напрямки виходу України з економічної кризи	225
49	Величко О.М. Типова структура регіонального метрополітаного центру державної служби часу та частоти	229
50	Вітань В.С., Таборєц В.В., Горват А.А., Молнар О.О., Наконєчний Ю.С. Система регулювання температури в стандарті камак	233

68. Зайце Т.М., Катустей М.М., Хімич І.В. Теоретичний опис зв'язаних

69. Горюхін О.М. Ієрархія пільмножних діагнозов загального

діагностичного простору в лікуванні та реабілітації

70. Лоташук А.М. Застосування біоекстривних матеріалів в ендо-

оскальній імплантації

71. Сікаш Л.Т., Деденко І.К., Ганч О.М. Ентеросорбція в умовах

ді хронічного внутрішнього опромінення й корпоріванніями

раціонуклідами

72. Блещан М.М. Розповсюдженість шемічної хвороби серця

серед чоловіків солотвинських солекопалень

73. Горюхін О.М., Малир М.М. Вибір реабілітаційно-лікувального

методу за допомогою ієратичного процесу

74. Іванова Н.В. Дослідження геометрично-нелінійного деформування

бататошарових оболонок

Написано до друку 12.03.1997. Формат 60x84 1/16. Ціна друку, № 2.

Друк офсетний. Умовно друк.крп. 21,7. Тираж 500 прим. Зак. № 257.

ЛЮД ДНДІ Система, 290008, м. Львів, вул. Вишневецька, 32.